

Paminėtas legendinių lakūnų žygdarbis

Senajame Kauno Ažuolyne, prie Stepono Dariaus ir Stasio Girėno paminklo, susirinkę kauniečiai ir miesto svečiai paminėjo 70-ąsias didvyrių žūties metines. "Lietuvoje nėra miestelio, kuriame nebūtų legendinių lakūnų vardu pavadintų gatvių, mokyklų, įvairios organizacijos taip pat puošiasi jų vardais", - sakė renginyje dalyvavęs Kauno savivaldybės vicemeras E. Tamašauskas. Išsipildė Lietuvos kariuomenės vado S. Raštikio pasakyti žodžiai, jog didžiu savo žygdarbiu ir mirtimi šie laisvos Lietuvos ereliai pasistatė paminklą mūsų širdyse. Jo nesugriaus jokie amžinų vėtrų perkūnai.

Pasaulio aviacijos istorijoje "Lituanicos" skrydis minimas kaip vienas tiksliausių, laiškus iš anapus Atlanto į Europą mūsų lakūnai oro keliu gabeno pirmieji. Galingo paminklo papėdėje pražydo kauniečių, miesto savivaldybės atstovų, Seimo narių atneštos gėlės. Miesto visuomenė aplankė didvyrių kapą Šančių karių kapinėse, padėjo gėlių.

Iškilmės Lenkijoje

Apytikriai už 120 km nuo Ščecino esančiame Mislibožo miške, prie Pščelniko kaimo, tą lemtingą 1933-ųjų liepos 17-osios naktį ir įvyko tragedija. Minint 70-ąsias S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą metines į didvyrių žūties metines atvyko oficiali delegacija iš Lietuvos - Seimo vicepirmininkas A. Skardžius, prezidento patarėjai, susisiekimo ministras Z. Balčytis, Vyriausybės

Gėlėmis nuklotas paminklas S. Dariui ir S. Girėnui žūties vietoje Mislibože. Z. Šalnos nuotr.

Prie paminklo A. Šančių karių kapinėse Z. Šiaučiulio nuotr.

kancleris Z. Kaminskas, Seimo nariai, Kauno savivaldybės vicemeras E. Tamašauskas, Kauno apskrities viršininko pavaduotojas Z. Kazakevičius, kiti pareigūnai.

Toje vietoje, kur nukrito "Lituanica", dar 1936 m. buvo pastatytas memorialas S. Dariui ir S. Girėnui atminti. Pagrindinis jo akcentas - Vytauto Landsbergio-Žemkalnio suprojektuotas paminklas:

(keliamo į 2 psl.)

Dėl valdininkų sklypų skandalo

Tėvynės sąjungos Prezidiumo memorandumas

Artėja nauji Seimo rinkimai, valdančiųjų reikalai prastėja, matyt, todėl socialdemokratai ėmė puldinėti opoziciją. Kai aikštėn pradėjo kilti faktai apie žemėtvarkos ir kitus nomenklatūros valdininkus, be skrupulų prisirankiojusius žemės gražiausiose ir poilsio verslui vertingose vietose, visiškai nenustebo, kad valdančioji koalicija ir jos propagandistai ėmė pulti konservatorius, - neva, už šiandieninių valdininkų nesąžiningumą yra atsakingas 1999 metais dirbęs Seimas.

Tai akivaizdūs bandymai uždangstyti savo pačių bėdas, tikras pėdų mėtymas, nes viešai minimi amžini valdininkai nepriklauso opozicinėms partijoms, o jų savanaudiškumas išsisiautėjo po pastarųjų Seimo rinkimų, Vyriausybei vadovaujant R. Paksui ir A. M. Brazauskui.

Stebina ir tai, kaip paviršutiniškai yra vertinamos išryškėjusios problemos. Juk vadinamoji "sklypų istorija" yra tikrosios padėties lietuviškoje biurokratijoje diagnozė, atspindys to, su kuo eilinis Lietuvos pilietis turi susidurti kiekvieną dieną. Tuo tarpu valdžioje esantieji ieško būdų, kaip gražiau atrodyti žiniasklaidoje, kaip parodyti savo griežtumą, apsimestinį principingumą ir kaip suversti kaltę oponentams.

Valdininkų nesąžiningumas ir neveikianti korupcijos prevencijos sistema, kuri kaip tik ir turėtų nuo valdininkų nesąžiningumo apsaugoti - tai du svarbiausieji per šiuos skandalus diagnozuoti lietuviškos biurokratijos lietuviškos biurokratijos bruožai, kuriuos reikėtų svarstyti ypač rimtai. Turime pripažinti, kad nei STT, nei tarnybinės etikos priežiūros sistema nesugebėjo atlikti savo pareigų ir prireikė beveik

trejų metų nesąžiningų valdininkų nebaudžiamo naudojimosi tarnybine padėtimi, kad pagaliau "pūlinys" pratrūktų. Deja, Vyriausybė dėl to nesuka sau galvos, o tai reiškia, kad Lietuva neišvengs ir naujų "pūlinių". Juos ir toliau gimdys nevaržomas, nestabdomas valdininkų savanaudiškumas.

Beje, pavyzdys, kaip smulkesni valdininkai gali nepaisyti sąžinės buvo parodytas, kai Kaišiadoryse gyvenančiam Algirdo Brazausko tėvui gražinama žemė iš Kėdainių rajono atsidūrė ne "pagal gyvenamąją vietą" (1991 m. įstatymo nuostata), bet Švenčionių rajone. Tariamam devyniasdešimtmečio pensininko "ūkininkavimui" be jokios eilės, jau tuomet nustatytos žemės ūkio reformos įstatyme (žr. V. Vasiliauskas. Amžinasis nomenklatūros pavasaris, V., 1995).

(keliamo į 3 psl.)

Išlikimas

Seime atidaryta jaunųjų dailininkų paroda rezistencijos ir tremties tema

LR Seimo rūmuose veikia jaunųjų dailininkų paroda "Išlikimas... Rezistencijos keliai". Specialiai šiai parodai sukurti Vilniaus dailės akademijos šių metų absolventų, magistrantų ir bakalaurų darbai ne tik papuošė anksčiau paprastu praėjimu buvusį trečiųjų rūmų vestibulį, bet ir naujai įprasmino bene skaudžiausią Lietuvos istorijos tarpsnį - valstybingumo praradimo ir pokario rezistencijos laikotarpį. Ši paroda - pirmas jaunųjų bandymas meno kalba pabendrinti su savo tėvais ir seneliais, kai jie būdami to paties amžiaus sprendė Tėvynės problemas.

Šešiolika jaunųjų skulptorių, vitražistų, tapytojų ir grafikų pateikė beveik trisdešimt tradicinėmis ir moderniomis išraiškos priemonėmis atliktų darbų.

(keliamo į 5 psl.)

Aktualijos

■ Prezidentas R. Paksas pasirašė dekretą dėl susikompromitavusių teisėjų - Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininko D. Japerto, Biržų rajono apylinkės teismo pirmininkės P. Linkevičienės ir Lazdijų rajono apylinkės teismo pirmininko A. Gudo - atleidimo iš pareigų.

■ Lietuvos "garbės reikalas" sugrąžinti Latvijai 1,5 mln. dolerių skolą už pagalbą, suteiktą Lietuvos ambasada Vašingtone per sovietinę Baltijos šalių okupaciją, mano Latvijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnai. Ko gero, neatsitiktinai tarp dviejų valstybių kilo "kiaulių karas", vis dar neratifikuojama jūros sienos sutartis.

■ Seimo nariai A. Kubilius, J. Razma ir A. Vazbys pateikė klausimus ministrui pirmininkui A. Brazauskui prašydami paaiškinti, ar pagrįstai buvo suteikta valstybės garantija bendrovei "Pagirių šiltnamiai" ir ar premjeras dėl pasekmių prisiims asmeninę politinę atsakomybę, jei valstybė dėl šio sprendimo patirs nuostolių.

■ Socialdemokratinės koalicijos frakcijos narys, Seimo pirmininko pavaduotojas V. Andriukaitis ragina opozicijos atstovus aktyviau įsitraukti į valstybės institucijų reformą Europos Sąjungos reikalų koordinavimui užtikrinti.

■ Lietuva ir Lenkija sutarė kitais metais surengti konsultacijas bei parengti detalų veiksmų planą dėl dvišalės partnerystės abiem šalims tapus visavertėmis Europos Sąjungos bei NATO narėmis.

■ Nacionalinė centro partija, oficialiai užregistruota prieš kelias savaites, parėmė žaliųjų akciją prieš Rusijos bendrovę "LUK'oil" ir sukurtą Lietuvos valdžios poziciją į nelegalius migrantus.

■ Baltijos šalių ir Lenkijos užsienio reikalų ministrai nusiuntė šį pusmetį Europos Sąjungai pirmininkaujant Italijai laišką, kuriame pabrėžiama transporto infrastruktūros plėtros Baltijos regione svarba.

■ Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba renka parašus po peticija, kuria prašoma Lietuvos valdžios pagalbos surasti Adelės Dirsytės palikus ir grąžinti juos į Lietuvą.

Paminėtas legendinių lakūnų žygdarbis

(atkelta iš 1 psl.)

ant žemės paguldintas dvigubas granito kryžius, simbolizuojantis du iškilus lietuvių tautos sūnus. Jame lietuvių, lenkų, vokiečių ir anglų kalbomis įrašyta: "Čia 1933 07 17 žuvo lietuviai Steponas Darius ir Stasys Girėnas, nuskridę iš Niujorko 6411 kilometrų. Tai buvo antrasis pagal nuotolį skrydis per Atlantą be nutūpimo. Iki Kauno buvo likę 650 kilometrų". Šalia iškilęs lietuviškas kopyltstulpis, medžiuose įkelti originalūs inkilai.

Oficiali renginio dalis prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas plk. J.Gražulis. Garbės kuopos nariai padėjo vainikus nuo Lietuvos ir Lenkijos prezidentūrų, Lietuvos Seimo, Vyriausybės ir kitų institucijų. Virš memorialo praskriejo šeši Lenkijos nacionalinio aeroklubo ir karių oro pajėgų lėktuvai. S.Dariaus ir S. Girėno atminimas

pagerbtas tylos minute bei trimis lietuvių karių iššautomis salvėmis.

Šventė Aleksote

Renginiai, skirti S.Dariaus ir S.Girėno skrydžio per Atlantą 70-osioms metinėms pažymėti, baigėsi paskutiniu lėktuvo "Lituanica" replikos skrydžiu ir dukart vandenyną įveikusiu lakūnų Viktoro Ramono ir Gintauto Staniulio iškilmingu sutikimu Aleksoto oro uoste. Juos pasveikino šalies Prezidentas R.Paksas ir keli tūkstančiai susirinkusiųjų. Kreipdamasis į susirinkusiuosius bei Atlantą du kartus nugalėjusius lakūnus Prezidentas R.Paksas sakė: "Darius ir Girėnas savo skrydžiu sujungė tautą, gyvenančią Lietuvoje ir už Atlantą. Tai buvo didis skrydis, kuris buvo ir bus mūsų širdyse". Šventę pagyveno parašutinininkų pasirodymas. Jie ore išskleidė 212 kv. metrų dydžio Trispalvę.

Mūsų inf.

Lakūnų atminimo pagerbimo minutė senajame Ažuolyne
Z.Šiaučiulio nuotr.

"Suk į dešinę"

Taip vadinosi Tėvynės sąjungos pirmininko A.Kubiliaus surengtas dviračių žygis po Aukštaitiją. Dviratininkai sėkmingai įveikė per 90 km, o lankytinose vietose trumpam sustodavo. Rokiškio rajone, Obelių miestelyje, aplankė rezistencijos dalyvio istoriko Andriaus Dručkaus įkurtą muziejų. Rokiškio Nepriklausomybės aikštėje dviratininkus pasitiko pučiamųjų orkestras, rajono meras E.Vilimas, Seimo narys V.Saulis, Tėvynės sąjungos Rokiškio sk. pirmininkas A.Blažys, LPKTS Rokiškio sk. pirmininkas T.Aleksiejus, miesto gyventojai. "Rokiškis pirmasis miestas, sutikęs mus ne tik grojant pučiamųjų orkestrui, bet savivaldybė dar apdovanojo ir vardinais marškinėliais "Suk į dešinę", - sakė A.Kubilius.

Malonu buvo matyti tarp dviratininkų ir jaunimo. Pa-

augliai berniukai ir mergaitės nesunkiai įveikė kelio atkarpą, sakė, kad galėtų nuvažiuoti dar tiek pat. Keliauninkai aplankė Rokiškio šv. Mato bažnyčią. Juos pasitiko kanauninkas J.Janusis ir papasakojo, kuo žymi Rokiškio bažnyčia, nuvedė į požemius, kuriuose palaidoti jos fundatoriaus grafo R.Tyzenhauzo palaikai. Aplankę ne vieną žymią vietovę žygio dalyviai iš Rokiškio pasuko Panemunėlio link. Čia žygeivius pasitiko seniūnas A.Bitautas ir miestelio gyventojai, trumpam poilsiui juos pakvietė Irena ir Romas Kaminskai. Sodyboje visi buvo apnakvydinti. Rytą dviratininkai išvyko į Pandėlį. Miestelyje dviratininkus pasitiko parapijos klebonas B.Balaišys ir pandėliečiai. Toliau akcijos dalyviai keliavo į Kupiškį.

Feliksas MAŽEIKIS

LPKTS su TS pasirašė susitarimą

Liepos 21 d. Seime Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) bei Tėvynės sąjungos (TS) lyderiai Povilas Jakučionis ir Andrius Kubilius pasirašė susitarimą, numatantį partijų susijungimą ateityje. LPKTS pirmininką pasirašyti šį susitarimą įgaliojo liepos 12 d. Kaune vykęs LPKTS IX suvažiavimas, balsų dauguma pritaręs šio susitarimo projektui.

Minimo susitarimo projektas buvo skelbtas "Tremtiniyje" (Nr.17 (546) 2003 04 24). Pirmadienį pasirašytame susitarime su TS aiškiai pasakoma, kad atsinaujinusi vieninga politinė organizacija ketina aktyviai dalyvauti 2004 metų Seimo rinkimuose.

Žiniasklaida, rašydama apie šį susitarimą negailestingai pabrėžia: nors Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga vienija apie 40 tūkst. narių ir yra gausiausia Lietuvos partija, tačiau jos politinė įtaka menka. Seime LPKTS turi tik vieną atstovą - P.Jakučionį, kuris priklauso Tėvynės sąjungos - konservatorių frakcijai.

Pagal LPKTS ir TS susitarimą vieningos politinės organizacijos struktūra ir pavadinimas turi būti pasirinkti tolesnėse derybose.

LPKTS IX suvažiavimas jau patvirtino derybų grupę, tad prieš akis laukia ilgas derybų procesas. Jo metu, iki šių metų rudens (arba metų pabaigos), LPKTS ir TS veiks kaip "partneriška dvinarė struktūra, esminiais politiniais klausimais vadovaujama jungtinės tarybos". Po partijų susijungimo vieningoje organizacijoje numatoma įkurti Laisvės kovotojų (partizanų, buvusių politinių kalinių ir tremtinių) frakciją.

Dešiniųjų sąjunga prisijungs prie Tėvynės sąjungos

Didžiausias vienijimosi ambicijas turėjo dabartinė Lietuvos dešiniųjų sąjunga (LDS), 2001 metų rudenį suvienijusi keturias nedideles centro dešiniuosios partijas: Lietuvos laisvės lygą, Tėvynės liaudies partiją, Nepriklausomybės partiją ir Lietuvos demokratų partiją. Šios partijos vedė derybas dėl jungimosi ir su kitomis dešiniuosiomis partijomis, tarp jų - ir su LPKTS.

Negausiai Dešiniųjų sąjungai priklauso tokie žinomi politikai: buvusi parlamenta-

rė ir Europos reikalų ministrė Laima Andrikiene, buvęs Seimo narys ir signataras Saulius Pečeliūnas, visiems gerai žinomas buvęs politinis kalinys Antanas Terleckas.

Jau porą metų gyvuojanti Dešiniųjų sąjunga atstovų Seime neturi ir praktiškai yra mirusi politinė organizacija. Vienintelė jos veikla, kurią dabar girdi ir mato Lietuvos žmonės - derybos su Tėvynės sąjunga dėl prisijungimo.

Prieš dvi savaites A.Kubilius ir Dešiniųjų sąjungos pirmininkas V.Žiemelis pasirašė susitarimą dėl pastarosios partijos prisijungimo prie konservatorių. Dešiniųjų prisijungimas turėtų būti baigtas ir patvirtintas šių metų rudenį numatomame sušaukti TS suvažiavime.

Susitarimas numato, jog būsimoje TS vadovybėje LDS atstovai pretenduos į TS pirmininko pavaduotojo arba prezidiumo nario, išdininko pavaduotojo vietas, taip pat penkias vietas taryboje ir dvi vietas Priežiūros komitete. TS ir Dešiniųjų sąjungos susitarimas numato, jog formuojant kandidatų į Seimą sąrašą dabartiniai LDS nariai "bus rekomenduojami ir remiami", kad gautų vietų pirmajame, antrajame ir trečiajame dešimtukuose.

Būsimoje Europos Parlamento rinkimuose TS kandidatų sąrašė LDS atstovams numatomos dvi vietos, viena jų - pirmajame penketuke. Žiniasklaidos teigimu, rinkimuose į Europos Parlamentą ketina dalyvauti dabartinio LDS vadovo advokato Vidmanto Žiemelio žmona buvusi parlamentare ir Europos reikalų ministrė Laima Andrikiene.

LPKTS nariams taip pat reikėtų pagalvoti apie tai, kas juos atstovaus Europos Parlamente, numatyti savo veiklą, kurią būtų galima vystyti ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje.

Krikdemams nepavyko

Kitas, nevykęs noras tapti vienijimosi centru buvo užvaldęs Lietuvos krikščionis demokratų. K.Bobelio krikdemai panašiu (neva suvienijimo) tikslu savo partijoje įsteigė Politinių kalinių, partizanų ir tremtinių sekciją ir skelbė, kad į ją įstojo nemažai žmonių. Vėliau tai nepa-

sitvirtino. Tiesa, šis vienijimas buvo gana keistokas - skaldant buvusių politinių kalinių ir tremtinių organizaciją. Apie tai irgi ne kartą rašė "Tremtynys".

Dabar dalis krikdemų - Z.Zinkevičiaus, K.Bobelio ir dalis buvusių "modernistų" - gražiai įsijungė į Tėvynės sąjungą, kuri šiems žmonėms jau yra įsteigusi atskirą Krikščioniškųjų demokratų frakciją. Jai vadovauja Irena Degutienė. Tėvynės sąjunga teigia, kad šios frakcijos steigimui pritarė apie 150 signatarų.

Nuo liberalų ir centro nubyrejo skiedros

Dar vienas lyg ir pavykęs "kitos dešinės" vienijimosi rezultatas, įvykęs po prezidento V.Adamkaus geros valios vėliava - Liberalų centro sąjunga, kuri suvienijo liberalus, centristus ir moderniuosius krikdemus. Jai vadovauja pastaruoju metu pagarsėjęs kovose dėl Vilniaus mero posto Artūras Zuokas. A.Zuokas yra gana naujas žmogus Lietuvos politiniame gyvenime, anksčiau geriau žinomas kaip žurnalistas ir verslininkas, vienas iš prezidento V.Adamkaus aplinkos žmonių.

Tiesa, šis politinis darinys neišvengė byrančių skiedrų - prieš kelias savaites oficialiai užregistruota Nacionalinė centro partija (NCP), vadovaujama centristų ideologijos Lietuvoje iniciatoriaus Romualdo Ozolo. Jis centristams vadovavo nuo 1993 iki 2000 metų. Iš šios partijos pirmininko pareigų R.Ozolas atsistatydino po centristams nesėkmingų Seimo rinkimų 2000-ųjų rudenį.

Birželį pradžioje įsteigta NCP Teisingumo ministerija įregistravo liepos 4-ąją. Partiją įkūrė Lietuvos centro sąjungos (LCS) susijungimui su liberalais ir moderniaisiais krikščionimis demokratais prieštaravę centristai. Dabar NCP skelbiasi turinti daugiau kaip 500 narių, partijos skyriai veikia 29 Lietuvos vietovėse. Naujai susikūrusi partija jau pasireiškė visuomenės gyvenime: ji su žaliaisiais remia akciją prieš Rusijos bendrovę "LUK'oil" ir jau suspėjo pakritikuoti Lietuvos valdžios požiūrį į nelegalius migrantus.

Kitas "Tremtinio" numeris išeis rugpjūčio 7 d.

Ivykiai, komentarai

Kas kuria Lietuvos įvaizdį

Dar visai neseniai iš visų valdžios tribūnų buvo skelbiama, kad ko ne ko, o jau pinigų iš Europos Sąjungos fondų niekas nepavogs ir jie atiteks tik tiems, kam jų labiausiai reikia, o jų paskirstymas bus skaidrus kaip krištolas. Ogi pasirodė, anot buvusio Rusijos premjero Viktoro Černomyrdino, kad – “kaip visada”. Kauno aferistai akivaizdžiai įrodė, kad tuos ES fondų pinigus galima pasigrobti, dargi be didelių pastangų. Pateikę teisingai ir kruopščiai parengtus dokumentus sukčiai iš ES kaimo paramos SAPARD fondo lengvai gavo 200 tūkst. litų ir visai nedaug betrūko, kad gautų dar 800 tūkstančių. Pinigus pasiglemžė neegzistuojanti firma, nevykdžiusi ir neketinusi vykdyti jokios konkrečios veiklos. Nacionalinė mokėjimo agentūra, pavaldi Žemės ūkio ministerijai, buvo specialiai sukurta, kad teisingai paskirstytų ES pinigus kaimo reformoms. Agentūros pagrindinis uždavinys buvo ne tik skaityti pateiktus dokumentus dėl SAPARD paramos gavimo, bet svarbiausia – griežtai kontroliuoti tų pinigų panaudojimą. Tam reikalui Nacionalinė mokėjimo agentūra netgi parengė specialią metodiką, kaip apginti ES pinigus nuo sukčių. Kaip jie “saugojo” tas SAPARD lėšas, akivaizdžiai parodė pinigų skyrimas tik popieriuje egzistuojančiam “Šilų paukštynei”. Pasirodo, kad šio paukštyno fermos direktoriaus rolę už 200 litų suvaidino buvęs dailidė, o statybos firmos, tariamai rekonstruojančios paukštyną, vadovą – tūlas bedarbis iš Jonavos rajono. Jie ir tapo paprasčiausiais atpirkimo ožiais. Finansų nusikaltimų tyrimo tarnyba lyg ir pradėjo ieškoti šios aferos organizatorių, tačiau vargu ar suras. Taip jau buvo šimtus kartų. Dar daugiau, Nacionalinės mokėjimo agentūros vadovas Evaldas Čijauskas paaiškėjęs skandalui užsiminė apie savo atsistatydinimą, tačiau dabar to daryti visiškai neketina. Dar daugiau – ėmėsi šantažo pareikšdamas, kad jam atsistatydinus Lietuvai bus nutraukta ES parama pagal SAPARD programą. Žemės ūkio ministru J.Kraujeliui beliko tik tai bejėgiškai skėstelti rankomis. Ką gi pa-

darysi, E.Čijauskas ima pavyzdį iš sovietinės milicijos veterano, Vidaus reikalų ministerijos sekretoriaus Jono Liaudansko, kuris nepateikęs jokių konkrečių įrodymų metė kaltinimus Seimo pirmininkui. Ir niekas nieko. Vidaus reikalų ministras V.Bulovas tikrai mosuoja rankomis ir nieko padaryti negali, nes sovietinės milicijos veteranas žada net Strasbūrą pasiekti.

Kalbant apie J.Liaudansko veiklą, jam būnant LTSR vidaus reikalų valdybos Kauno sk. viršininku, pakanka prisiminti jo 1989 m. gegužės 16 d. “ukazą” – instrukciją “dėl guminių lazdu tarnybinio panaudojimo”. Mat prasidėjus Atgimimui komunistai labai išsigando. Štai ištraukos iš tos J.Liaudansko instrukcijos: “Guminės lazdos panaudojamos sutinkamai su Lietuvos TSR baudžiamojo kodekso 15 str., siekiant pašalinti pavojų, gresiantį Tarybų valstybės, visuomenės interesams, piliečių bei milicijos darbuotojų teisėms apginti. Jos naudojamos sekančiais atvejais: užkertant kelią asmenų, įvykdžiusių veiksmus, atitinkančius baudžiamojo įstatymo numatytos veiklos požymius, siautėjimą ir smarkavimą; prieš asmenis, pažeidžiančius viešąją tvarką ir atsisakančius vykdyti teisėtus pareigūnų reikalavimus, nutraukti neteisėtus veiksmus.”

Pakankamai aišku, kad ši instrukcija buvo pirmiausia nukreipta prieš prasidėjusius Sąjūdžio mitingus bei demonstracijas. Dabar šis veikėjas tvarkosi nepriklausomos Lietuvos vidaus reikalų sistemoje.

Taigi kyla klausimas: ar valstybės vadovai negali, ar nenori atsikratyti savo bičiulių, įklampusių į atvirą korupciją. Tai, kad vagiami milijonai ne tik iš valstybės, bet ir iš ES biudžeto, jau nieko nestebina. Blogiausia tai, kad aukšto rango Lietuvos teisėjai (vienas jų – iš teisėjų tarybos, teikiančios pritarimus ir patarimus Prezidentui dėl teisėjų priėmimo į darbą, narys, kitas – sovietinės teisėsaugos veteranas. Jo tėvai ir žmona taip pat sovietinių teismų ir kolonijų darbo veteranai. Ne kartą apdovanoti.) vykdo kontrabandininkų nurodymus.

Tokioje situacijoje, kai lyg ir išaiškinti stambūs aukščiausiojo valdžios ešelono “teisėsaugininkai”, kontrabandininkų ir panašių nusikaltėlių parankiniai bei

SAPARD lėšų grobikai, kyla klausimas, ko siekiama? Jokių būdu negalima atmesti galimybės, jog tuo bandoma užmigdyti visuomenę rengiantis dar didesnėms aferoms. Visų pirma prasidėjus lemiama alkoholio įmonių privatizavimo etapui. O čia kvepia milijonais. Tą kvapą pirmiausia užuodžia aukščiausioji valdžia. Ryškiausias to pavyzdys, žiniasklaidos paskelbta medžiaga apie premjero Algirdo Mykolo brolio, sovietinių ordinų kavaličiaus Gerardo Brazausko veiklą, kai jo vadovaujama bendrovė nuolat “laimi” Lietuvos geležinkelių skelbiamus konkursus milijoniems užsakymams, o draugo Gerardo konkurentai nors ir pateikę kur kas geresnes sąlygas dirbtinai stumiami iš rinkos.

Todėl tik apima ironiškas juokas, kai premjeras susirūpina, jog esą informacijos apie Lietuvą skleidimas yra visiškai neefektyvus, negerina valstybės įvaizdžio. Pasirodo, valstybė nėra tinkamai pristatoma pasauliui?! Tik ką jau čia pristatyti. Ar tai, kaip trijų teismų pirmininkai gelbsti kontrabandininkus, o premjeras visiškai susipainioja viešuosiuose ir privačiuose interesuose ir taip toliau. Aišku viena – su tokia valstybės įvaizdžiu toli nenuvažiuosi. Nebent iki Minsko ar Maskvos. Ten ir važiuojame. Tą dar kartą puikiai parodė aukščiausių Lietuvos vadovų pozicija dėl Rusijos naftos telkinio D-6 Kuršių nerijos pašonėje. Protestuoja tikrai Lietuvos žalieji. Aukščiausioji valdžia išsilakstė atostogauti, o likusieji nedrąsiai lemėna nežinia ką.

Neliečiamasis

Prokuratūros darbuotojai berods antrą kartą apklausė įtariamą ryšiais su nusikalstamu pasauliu Seimo narį V.Šustauską. Prokuratūros pranešime pabrėžiama, kad skandalingas keikūnas buvo apklaustas tik kaip liudininkas. Tokiu būdu akivaizdžiai pasireiškia dar vienas mūsų prokurorų kinų drebėjimo ligos simptomas. Juk iš tiesų nežinia ką gali iškrėsti šis veikėjas. Tuo labiau kad jokių būdu negalima atmesti galimybės, jog V.Šustauskas turi pakankamai duomenų apie pačių aukštųjų teisėsaugininkų ryšius su nusikaltėliais, kontrabandininkais ir panašiais elementais.

Aišku, visokie banditai, reketininkai, kaip neseniai dienraštyje “Klaipėda” rašė žurnalistas Vaidotas Zaleckis, išgyvena tikrą euforiją. Juk pagaliau drąsiai ir atvirai pajuto turintys politinę valdžią, o jų įrankiu tapo Seimo narys. Visame civilizuotame pasaulyje ne tik politikams, bet ir paprastiesiems žmonėms baisiausias kaltinimas yra įtarimai apie ryšius su mafija. Tokiu atveju esant net mažiausiems įtarimams atsistatydina ministrai, prokurorai, generolai, netgi premjerai. Tačiau tik ne Lietuvoje, kurioje šiuo klausimu sekama Rusijos pavyzdžiu. Tokie dalykai ne vien V.Šustauskui sukelia juoką, arba, blogiausiu atveju, naują keiksmų papliūpą. Šis dargi atvirai didžiuojasi savo ryšiais su Kauno nusikaltėliais, o ypač – su garsiuoju Henriku Daktaru, kuris, beje, irgi neišlenda iš televizijos ekranų, kaip ir jo pastumdėlis bei globėjas V.Šustauskas.

Kol aukšto rango valstybės vadovai, konkrečiai Seimo pirmininkas, piktinasi V.Šustausko akiplėšišku, pastarasis dargi viešai pareiškia, jog ryšiai tarp nusikaltėlių yra patys stipriausi pasaulyje. Dar daugiau, jeigu Seimo narys ar kitas valdžios atstovas negali atvirai broliautis ir lėbauti su mafijos vadeivomis, tai tokioje valstybėje nėra demokratijos...

Kaip žinoma, dabar V.Šustauskas skelbiasi kremtą mokslus Klaipėdos universitete. Nežinia, ar jis ten lančosi ir kokius kursinius darbus rašo. Bet galima neabejoti, kad universiteto profesoriai ir docentai, jau nekalbant apie paprastus dėstytojus, pasirašys bet kokią įskaitą, nes bijo neįtikti šiam rėksniui ir demagogui. Ir kaip nebijos. Juk pakako generaliniam policijos komisariui neįtikti Kauno mafijai ir jos globėjui, kai virš komisaro galvos susikaupė juodi debesys. Arba kai V.Šustausko partijos bičiuliui “daktarų šeimos” atžalai Enrikui Daktarui grįžus iš laikinojo arešto į Kauno miesto tarybą, pasigirdo balsai, kad reikia jį vyti iš valdžios, Kauno valdžią tuoj pat apėmė nervinis drebulys. E.Daktaras net tapo įtakingu tarybos nariu. Dabar jis sprendžia Narkotikų komisijos reikalus. Nesvarbu, kad jam dar niekas neatšaukė kaltinimų narkotikų platinimu.

Jonas BALNIKAS

Dėl valdininkų sklypų skandalo

(atkelta iš 1 psl.)

Matyt, tai ir yra priežastis, kodėl valdančioji LSDP savo dabar inicijuotame Seimo nutarime apdairiai pasiūlė LDDP laikotarpio piktnaudžiavimų neliesti.

Turime pripažinti, kad daugkartiniai Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo taisymai jau turi savo liūdną istoriją. Bandytas visą kaltę dėl nesąžiningai išsidalytų sklypų suversti vien tik 1999 metais priimtai pataisai yra propagandinė dūmų uždanga, kaip ir melas, jog galimybė kiekvienam norinčiam persikelti net ir laisvą žemę buvo priimti dar Atkuriamajame Seime. **Nevaržomas žemės persikėlimo principas buvo įvestas LDDP valdomame Seime 1995 metais.**

Verta priminti ir tai, kad dabar linksnuojamos 1999 m. Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisos, jog teisę į žemės nuosavybės atkūrimą galima perleisti ne tik šeimos nariams ligi vaikų, bet ir kitiems asmenims, jas priimant Seime nesukėlė jokių abejonių šiandieninei valdančiajai daugumai, tuometinei opozicijai. Jokių debatų, svarstant šią konkrečią pataisą, nebuvo. Iš esmės vieną pritarimą šiai pataisai nulėmė daugkartinis senyvų žmonių jaudinimasis, kad jie nesulauks žemės nuosavybės dokumentų, kad galimybė perleisti žemę suteiktų paramą dar jiems gyviems esant. Akivaizdu, kad didžiausia klaida tuomet buvo, jog liko neįvertinti už žemės gražinimą atsakingų žmonių godumo mastai.

Atkreiptinas dėmesys, kad jau ir po pafaisos panaikinimo vien per 2002 metus įtartino sklypų įsigijimo atvejų nustatyta nė kiek ne mažiau, tęsėsi jie ir iki pat šios vasaros.

Todėl raginame socialdemokratų atidėti į šalį trumparegiškus propagandinius išpuolius bandant dėl visų savo valdymo nesėkmių kaltinti konservatorius ir imtis iš esmės spręsti korupcijos prevencijos problemas panaudojant valdžios galioje esančius svetus.

Tėvynės sąjungos
pirmininkas
Andrius KUBILIUS

Skailytojų balsai

Jonas BALNIKAS

Gyvenimas nestovi vietoje

Į mūsų Sąjungos IX suvažiavimą važiauvau kaip į šventę, nors šeštadienio darbotvarkė ne pramogauti kvietė.

Džiaugiuosi, kad dauguma suvažiavimo delegatų pritarė jungimuisi su Tėvynės sąjunga. Tokia jau gyvenimo realybė, kad norint išlikti – reikia atsinaujinti, atjaunėti ir platesniu srautu jungtis į šalies politinį bei ūkinį tvarkymą dėl tų Lietuvos laisvės idealų, dėl kurių kovojome, kentėjome ir kovos dar nebaigėme.

Nuliūdino tai, kad dalis delegatų nerdamiesi iš kailio įtikinėjo, jog reikia pasilikti tokiems, kokie buvome, t.y. vieningoje Politinių kalinių ir tremtinių sąjungoje. Ypač nustebino aktyviai priešindamasis jungimuisi Balys Gajauskas. Neaiški, svyruojanti pozicija tuo klausimu buvo ir LPKT sąjungos tarybos pirm. V.Briedienės. Manau, kad seniai pribrendo lai-

kas Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pavadinimą palikti archyvui, muziejui: tik pagalvokit – kur logika? Jau daugiau kaip 10 metų, kai gyvenam nepriklausomoje laisvoje Lietuvoje, o tebesivadinau politiniai kaliniai ir tremtiniai!

Šį pavadinimą kaip bausmę mums priklijavo sovietai už antisovietinę veiklą, šis pavadinimas tiko ir 1988 m. Lietuvoje susibūrusiems buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam. Taigi mes esame buvę sovietinio režimo politiniai kaliniai ir tremtiniai. O šiandien, kai Gedimino kalne plevėsuoja Trispalvė, galime ir turime vadintis kaip ir prieš tremtį ar katorgą – Lietuvos laisvės kovotojai, šių kovų dalyviai, ryšininkai ar rėmėjai, arba tiesiog – Tėvynės laisvės sąjunga.

Karys savanoris dim. ltn.
Algirdas PEČIUKONIS

Junkimės bendram darbui

Nerimą sukėlė ne tai, kad išsiskyrė nuomonės, bet forma, kuria reikė savo požiūrį oponuojantys delegatai. Jų emocingos kalbos, gerai organizuotas noras sukelti sumaištį ir primesti savo valią suvažiavime nuėjo niekais. Balsavimas viską sustatė į savo vietas: 2/3 balsavusiųjų pasisakė už tolesnes derybas su Tėvynės sąjunga. Nepadėjo nė "juodosios technologijos": agitacija skyriuose, delegatų instruktavimas kaip balsuoti, riksmas salėje, tenden-

cingos komitetų ataskaitos, delegatų atranka. Sakykim, mūsų skyriuje kai kuriems nebuvo pranešta, kada ir kaip važiuosime į Suvažiavimą. Sėdint salėje buvo aišku, kas visam tam šurmuliui vadovavo.

Beliaka palinkėti, Rasos Juknevičienės žodžiais, meskime šalin asmenines ambicijas, junkimės bendram darbui. To laukia Lietuva. Seimo rinkimai – ne už kalnų.

J.GEDVILIENĖ

Kas atlygins?

Tremtyje dirbdamas netekau kairės rankos visų penkių pirštų ir dalies delno. Pripažino III gr. invalidu ir teismas priteisė darbovietei man mokėti žalos atlyginimą 50 proc. uždarbio. Rusijoje aš tai gaudavau.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, 1995-2003 m. man mokėjo žalos atlyginimą – 210 litų Ukmergės soc. rūpybos skyrius. Nuo 2003 m. sausio 1 d. Soc. rūpybos skyrius perdavė dokumentus "Sodrai", o Ukmergės "Sodros" vedėjas Puošis atsiuntė raštą pareikšdamas, kad aš esu ne Lietuvos, bet Rusijos darbo invalidas, taigi ir žalą atlyginti turi Rusija, o ne Lietuva.

A.Brazauskas su V.Blinkevičiūte nutarė žalos atlyginimo mums nemo-kėti, kad tie pinigai liktų A.Brazausko gaujai premijoms. Juk A.Brazauskas yra Paleckio, Sniečkaus įpėdinis! O aš nekaltas, kad pakliuvau į čekistų nagus, kad išlaikė mane 39 metus Sibire, iš jų – 10 m. lageryje. Neleido gyventi Lietuvoje. Iki arešto svėriau 76 kg, o lageryje svoris nukrito iki 39 kg. Mano šeima palaidota įvairiose vietovėse.

Juk yra Seimo narių konservatorių ir buvusių politinių kalinių bei tremtinių – gal jie primintų tai A.Brazauskui?

Stanislovas KUODIS

Dėl ko toks ažiotažas?

Politikai piktinasi skandalingu Seimo nario V.Šustausko elgesiu. Kas įvyko, dėl ko toks ažiotažas? Gal V.Šustauskas padarė stambią finansinę aferą, gal jis kaltinamas... žmogžudyste?! Nei viena, nei kita neįvyko. Jis tik bendrauja su žinomu nusikalstamo pasaulio atstovu ir jo sūnumi. Bet pas mus toks bendravimas – įprastas reiškinys. Ar maža garsiųjų politikų bendravo su G.Dekanidze, A.Butkevičium, Petriku... Kai kyla skandalai žemėtvarkoje, masiškai grobstomi miškai ir nesurenkami mokesciai, tokie politiniai "perliukai" privalo nukreipti žmonių dėmesį. Ne V.Šustauskas pavojingas valstybei, o tie respektabilūs pareigūnai ir politikai, teisėsaugininkai, kurių veiklą tirti kol kas – tabu. Žinoma, V.Šustauskas užsitraukė nemalonę tada, kai atvirai

charakterizavo STT ir saugumo darbą. Juk ištis keisti teisėjų ir prokurorų sprendimai, atviri politikų prašymai suteikti malonę nusikaltėliams. Tie, kurie nustatinėja nusikaltimų tyrimų tabu ribas, lieka šešėlyje.

Ar šiandien ką nors stebina tai, kad neteisėtai pasisavintos SAPARD programos ūkio plėtrai skirtos lėšos? Kol ministrai ir kiti aukšti pareigūnai neturės stimulo atidžiai kontroliuoti jų padalinių darbo, tol netvarka ir pakrikimas vyraus ir žemėtvarkoje, ir lėšų paskirstyme, ir kitose sferose.

Tad V.Šustauskas visų įvykių sukuriuose savo atvirumu drumsčia nusistovėjusią valdymo ramybę. Jei apkaltos procesas kyšininkui A.Butkevičiui nepavyko, tai šiuo atveju gali ir pavykti...

Edvardas SKRITULSKAS

Problemų daugėja...

Baltieji rūmai ir JAV karinė vadovybė Irake pripažino, jog nuo karinių operacijų pabaigos šioje šalyje žuvo daugiau kaip 150 amerikiečių karių. Tai daugiau nei pirmojo Irako karo metu 1991 m. Blogiausia tai, kad antiamerikietiškas nuotaikas kursto ne tik diktatoriaus S.Huseino šalininkai, bet ir musulmonai šiitai, kurie patyrė žiauriausią priespaudą Sadamo Huseino režimo laikais. Amerikiečiai tikėjosi, kad Irako šiitai bus jų sąjungininkai, bet, deja, taip neatsitiko. Dar daugiau, antiamerikietiškas akcijas organizuoja populiarus šiitų veikėjas Moktadas Sadras, kurio tėvą 1999 m. nužudė S.Huseino saugumo agentai. Antra vertus, Amerikos visuomenę vis labiau neramina ne tik augantis jūrų pestininkų aukų skaičius, bet ir didėjančios finansinės išlaidos, kurių našta baugina eilinius amerikiečius. Tuo labiau kad aukšti JAV pareigūnai pripažįsta, jog nepaisant greitai laimėto karo, taikos Irake įvesti nepavyksta, o padėčiai stabilizuoti reikės daug milijardų dolerių ir karių, kuriems Irake dar teks ilgai išbūti.

Šią problemą ima suvokti ir buvusi didelė karo Irake priešininkė Vokietija. Tą pademonstravo Vokietijos užsienio reikalų ministras J.Fišeris, šiomis dienomis viešėjęs Vašingtone. Ministras pats pripažino, kad prieštaravimai dėl Irako problemos sprendimo Berlynui nenaudingi taip pat, kaip ir Vašingtonui. Kalbėdamas per JAV televiziją CNN J.Fišeris sakė, kad Vokietija, nors ir buvo prieš šį karą, tačiau jam prasidėjus siekė, kad jį laimėtų JAV ir su mažiausiomis aukomis. Dabar abi valstybės privalo siekti, kad Irake kuo greičiau įsivyratų taika. Tiesa, J.Fišeris pažymėjo, jog Vokietija tebesilaiko savo ankstesnės pozicijos - nesiūsti vokiečių karių į Iraką, dalyvauti taikos palaikymo operacijose. Nebent to prašytų teisėta Irako vyriausybė (kuri nežinia kada atsiras), arba tokiai misijai būtų suteiktas aiškus Jungtinių Tautų mandatas. Tačiau Vokietijos užsienio reikalų ministras sakė, kad Berlynas pasirengęs suteikti Irakui solidžią humanitarinę pagalbą.

Šioje situacijoje pradeda aiškėti, jog Vokietija ir Prancūzija, kritikavusios JAV karinę operaciją Irake, pradeda suvokti, kad būtina Vakarų vienybė, idant Irake kuo greičiau įsiviešpatuotų taika ir demokratija. Taigi Berlyne, Paryžiuje ir Maskvoje reklamuota Vokietijos, Prancūzijos ir Rusijos "ašis" egzistavo labai neilgai.

Pagrindinės JAV sąjungininkės Europoje ir toliau lieka Didžioji Britanija ir Italija. Tai dar kartą patvirtino Vašingtone viešėjęs Didžiosios Britanijos premjeras Tonis Bleiras. O

JAV prezidentas tuoj po T.Bleiro vizito pakvietė pasisvečiuoti į savo ranchą Teksaso valstijoje Italijos ministrą pirmininką S.Berlusconi. JAV ir Europos politikų sluoksniuose toks S.Berlusconi įvertinimas rodo, kad Vašingtonas labai teigiamai vertina jo indėlį palaikant JAV poziciją. Be to, šiuo metu Italijai pirmininkaujant Europos Sąjungai, JAV labai suinteresuotos, kad kuo daugiau Europos valstybių, jeigu ne finansiškai ar siunčiant savo karių į tarptautines taikdarius pajėgas, tai bent morališkai palaikytų Jungtines Amerikos Valstijas. Žinoma, Vašingtonas norėtų, kad į Iraką būtų pasiųstos NATO pajėgos. Tačiau atskiros NATO šalys, ypač Vokietija, netgi dabartinė Vokietijos opozicija - Krikščionių demokratų sąjunga siekia, kad galiniam NATO karinių pajėgų pasiuntimui į Iraką turi pritari Jungtinės Tautos. Kita vertus, Vokietija skundžiasi, jog savo karių pasiuntimui į Iraką ji neturinti finansinių galimybių, nes jau ir taip yra pasiuntusi 5 tūkstančius karių į Afganistaną, kurie, anot Vokietijos kanclerio G.Šrioderio, šioje neramumų apimtoje šalyje atlieka beveik pagrindinį vaidmenį.

Kalbant apie Afganistaną, tai amerikiečiai ir ten, kaip ir Irake, susiduria su nesiliaujančiais talibų išpuoliais. Puldinėjami ne tik amerikiečiai, bet ir silpna Afganistano armija. Praėjusį savaitgalį talibų būriai, kurie, kaip manoma, atvyko iš savo bazių kaimyniniame Pakistane, užpuolė Afganistano armijos kontrolės postą ir nukovė apie 20 karių. Amerikiečiams teko išsikšti ir atsiųsti į pagalbą aviaciją bei šarvuočius. Pranešama, kad įsiveržusių talibų pajėgoms vadovauja buvęs Talibano režimo ministras Abdula Razakas ir buvęs provincijos gubernatorius mula Abdula Rautas.

Be Irako ir Afganistano Vašingtonui vis didesnių rūpesčių kelia karinių mulų valdomas ir aktyviai besiginkluojantis Iranas. Teheranas to ir neslepia. Praėjusį sekmadienį aukščiausias Irako Islamo revoliucijos vadovas Ajatola Ali Chamenėjus surengė pompastišką ceremoniją, kurios metu pristatė naują Irano balistinę raketą "Shahab-3". Pasak karingojo ajatolos, ši raketa gali nuskriet 1300 km ir gabenti iki 1000 kg kovinių galvučių. Ajatola A.Chamenėjus pareiškė, kad nuo šiol "Irako liaudis ir ginkluotosios pajėgos yra pajėgios ir pasirengusios apginti Irako siekius bet kurioje pasaulio vietoje". Taigi metas dar vienas iššūkis Jungtinėms Amerikos Valstijoms. O kur dar stalinistinė Šiaurės Korėja, kuri net komunistinės Kinijos vadovų pripažinimu, jau dabar galinti sukurti (gal jau ir sukūrė) 5-6 branduolines bombas.

Volgologas – sutemų laikotarpis

Manau, "Tremtinio" skaitytojams, ypač tiems, kuriuos likimas nubloškė prie Volgos hidroelektrinės statybos, bus įdomus šis A.GOLIKOVO straipsnis, atskleidžiantis dar vieną genocido įvairovės briauną

Pagal tarptautinės bendrijos "Memorial" spaudą parengė Jonas LUKŠĖ

Rybinsko hidromazgas 4-ojo dešimtmečio pabaigoje buvo statomas pagal garųjų lenininį GOELRO planą. Dar mokykliniame suole vaikams buvo tvirtai įdiegtas teiginys: Iljičiaus lemputė – patikimiausias šviesos šaltinis... Bet kiekvieną šviesą lydi šešėlis. O sovietinėje ideologijoje, tuo labiau represinėse struktūrose, šešėlių būti negalėjo. Volgostrojaus istorijoje tirstų šešėlių ir tamsių puslapių yra pernelyg daug. Istorinis paradoksas – pareigūnai, įnirtingai diegę "visos šalies elektrifikacijos" sumanyką, patys pasitraukė į šešėlį. Ir pasitraukdami taip pasistengė, kad šiuolaikiniai istorikai priversti klaidžioti archyvų prietemoje. Dėl to iš anksto apsidraudė Rybinlago vadovybė. Dar 1941 07 31 Volgostrojaus viršininkas V.Žuvinas išleido įsakymą Nr. 554 "Dėl ekspertų-išaiškintojų komisijos sudarymo dėl darbo centriniame lagerio archyve". Reikalauta atidžiau peržiūrėti dokumentaciją, kurios nebūtina saugoti ir kuri skirta nurašyti į makulatūrą. Šį kartą nepadėjo nei vyriausiosios NKVD archyvų valdybos instrukcijos, nei Volgologo 2-ojo skyriaus viršininko valstybės saugumo kapitano drg. Kemero budrumas.

Štai vienas atsitiktinai išlikęs dokumentas.

Volgostrojaus – TSRS NKVD Volgologo viršininkui valstybės saugumo majorui drg. G. Žuvinui

Raportas

Papildomai prie anksčiau pateikto raporto pranešu, kad pripildant hidromazgo vandens saugyklą 294 piliečiai su savo manta savanoriškai nusprendė pasitraukti iš šio gyvenimo. Absoliučiai isi šie žmonės sirgo psichinėmis ligomis. Taigi užtvinant Mologio miestą ir aplinkines gyvenvietes bendras žuvisių skaičius liko tas pats – 94 žmonės. Tarp jų buvo tie, kurie prisirakindavo spyonis prieš nejudančių daiktų.

Pagal TSRS NKVD instrukcijas kai kuriems maištininkams buvo taikomos prievartos priemonės.

Volgologo Mologio lagpunkto skyriaus valstybės saugumo leitenantas Skliarovas

Beviltiškumas, vyriškas atkaklumas ginti prigimtine teise į namų židinių ir protestas prieš valdžios savivalę pastūmėjo Mologio senbuvius pasitraukti iš šio gyvenimo. Bejėgiai, be lėšų įsikurti naujoje vietoje, paprasti rusų žmonės turėjo savigarbos ir orumo jausmą. Kas suskaičiuos, kiek tokių savanorių aplink visą Rybinsko užtvanką išėjo Anapilin, kiek represuota. Kažkam pasirodys keista – išeiti iš gyvenimo apsikabinusiam užgventą turtą. Man, valstiečio vaikui ir vaikaičiui, taip neatrodo. Valstietis užgyveno savo turtą sūriu prakaitu, verslininkas – sumanumu, dar kiti – taupumu. Todėl jie ir vertino giminės lauką, tėvų namus ir ūkinius apyvokos daiktus. Ar stebina, kad Mologio mirtininkai nusprendė verčiau nuskęsti su savo šeimos židiniu, bet nepalikti gimtųjų gaisraviečių? Liudininkai pasakojo, kad kai kurie žmonės aklinai užsidarydavo savo namuose, užsirakindavo grandinėmis, o kad nepasiduotų akimirkos silpnumui, raktus išmesdavo pro langą. Maištingųjų namus išvartydavo ir padegdavo speciali kriminalinių nusikaltėlių komanda, nes vietinių "prietrankų" tokiam nusikalstamam darbui neatsirasdavo.

Neįtikėtina, kad visi "savanoriai" kentėjo nuo psichinių ligų. Kaltinimą reikėjo pateikti žmonėms suprantausiai. Todėl valdžios pareigūnai pasmerkto ilgiems vargo metams žmonių likimus aiškino kaip nesugebėjimą prisiiderinti prie naujų sąlygų. Iš čia sekė natūrali išvada – jiems sutriko psichinė sveikata. Na, kokia gali būti valdžia dėl to kalta? O kad žmogui sunku išsilaikyti, kai griūna amžiais kurtas gyvenimo būdas, kai ištuštėja visas miestas ir kaimai, kai valka-

tauja be priežiūros naminiai gyvuliai – niekam nerūpi. Ypač atkaklius užsispyrėlius įtikinėjo jėgos priemonėmis. Ūsuotam vadui moksliskai pagrįsti prievartos metodų panaudojimą padėjo dialektinio materializmo dėsnį proletariato diktatūra atsitraukdavo prieš įstatymo diktatūros spaudimą – liūdnei pagarsėjusias NKVD instrukcijas. Štai ištrauka iš 1939 01 10 laiško partiniams komitetams ir organams: "Taip, fizinis poveikis leidžiamas išskirtiniais atvejais."

294 žmonių elgesyje valdžia išžvelgė atvirą priešinimąsi sovietinei santvarkai, todėl provincialus jėgos tarnas Skliarovas panaudojo prievartą malšindamas nepaklusnumą. Ar įvertino Skliarovo uolumą jo viršininkai – to mes greičiausiai niekada nesužinosime. "Byloje", kur stropaus leitenanto raportas pažymėtas Nr. 41, trūksta 10 lapų, kuriuos išėmė Volgologo ekspertų komisija.

Staliną galima vertinti įvairiai, bet vienu atveju jo negalima paneigti: "Kadrai sprendžia viską." Visur ir visada. Rybinsko mazgas - ne išimtis. Aukščiausiuose milžiniškos statybos ir kontrolės organizacijos sluoksniuose, valdant statybą ir daugiatūkstantinę beteisių "zekų" masę, stovėjo išbandyti saugumo specialistai. Grėsminga likimo ironija: beveik visi Volgostrojaus-Volgologo valdininkai, vyriausieji specialistai ir artimiausi jų kolegos neišvengė politinių represijų. Na, sakykit, kokias vertybes gynė jie, jeigu patys pakliuvo į Molderio girias?

TSRS VRM Volgos pataisos darbų lageris (Volgolag, Volgostroj, Rybinlag ir t.t.) oficialiai likviduotas 1953 04 29, pergyvenęs teoretiką, politinių represijų mokslo praktiką J.Staliną vieną mėnesį. Simboliška!

Vandens ratilai nuo Mologio akmens, nuskandinto dirbtinių Rybinsko marių dugne, dar ilgai skalauš negyjančios žmogiškosios būties krantus. Daug kas, bet ne viskas nuplaunama – užmirštamai liūdnoje žmonių atmintyje. Šventa visų gyvųjų pareiga – nieko ir niekada neužmiršti, kiekvienam atsekėti pagal darbus ir nuopelnus.

Išlikimas

(atkelta iš 1 psl.)

Aktyviausi yra jaunieji skulptoriai. Jie sukūrė garso ir vaizdo instaliaciją, skirtą kunigui Juozui Zdebskiui (magistras Mindaugas Tendze-golskis), "Šimtasiūlėje" skaitmenine spauda įamžino šeimos portretą (magistras Marius Zavadskis), koliažą "Pasakojimas", skirtą Kauno Priskėlimo bažnyčios aikštei formuoti (magistras Martynas Martišius) ar drobėje krauju įrašė Lietuvos himną (skulptūros katedros magistrantas Vaidas Ramoška) ir t.t. Norėtusi išvardyti visą parodai skirtą katalogą lankstinuką,

pažinimas, jos išraiška vaizdu padeda suprasti praeities įvykius, išskentėta skausmą ir, rodos, beviltišką kovą. Kovojome, kad išliktume, ir išlikome. Išlikti, kad atsisipirtume priespaudai, kad vėl atgimtume. Apiešioti, nukraujavę, bet esame.

Organizatoriai labai stengėsi sudominti jaunuosius dailininkus rezistencijos tema. Daug kalbėjosi, tarėsi, aplankė kovų vietas, muziejus.

Parodos sėkmė neabejotinai priklauso ekspozicijos dailininkei dizaineriui Vidai Zamalytei. Jos ranka puošė

Tarp parodos dalyvių (kairėje) mons. A.Svarinskas, prof. G.Karalius, A.Dragūnevičius ir Lapteviečių draugijos pirm. J.Markauskas

paminėti visų dalyvių pavardes, jų darbus, įvaldytas technikas. Spalvota kompiuterinė grafika, skaitmeninė spauda ar mišri technika rodo naujas galimybes pasiūlyti kitokius nei iki šiol rezistencijos ir tremties interpretavimo variantus.

Parodos lankytojų dėmesį patraukia aštuoni keturių vitražo specialybės bakalaurų (M.Juodagalvis, R.Klimčiukas, A.Kugenytė ir I.Žukauskytė) pateikti 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Deklaracijos signatarų portretai. Grafikos katedros magistrantė E.Vilutytė spalvotos kompiuterinės grafikos technika sukūrė Kražių bažnyčios vikaro Stanislovo Rimkaus, 1942 m. žuvusio Maskvos kalėjime, portretą. J.Padgursko "Lagaminas", M.Mockaus "Nelaisvės duona" ir dar daugelis kitų darbų nepalieka žiūrovus abejingus.

Grafikos katedros magistrantės lakštas "Neblėstantis noras išlikti", paremtas archyviniais rezistencijos ir tremties vaizdais, tarsi atspindi kovos dvasią, to meto jaunųjų patriotų ryžtą išlikti.

Parodos organizatoriai pabandė priminti, kad istorinė patirtis yra svarbi piliečių savimonei ugdyti. Istorijos

Kauno Įgulos bažnyčią 1995 ir 1996 metais, Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejų, parodas Genocido aukų muziejuje. Ir šioje parodoje atmintin įstringa partizanų vadų portretai, koliažas tautos genocido tema su autentiškais okupantų ar jų pakalikų parašais.

Iškilmingas parodos atidarymas buvo skirtas Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo pradžiai. Jo dalyviai grožėjosi eksponuojamais darbais. Spaudos konferencijoje Seimo narys, LPKTS pirmininkas, dr. P.Jakučionis pasakė, kad ši paroda tarsi pratęsia Valstybės dienos iškilmes.

Neturėtume parodos be kuriamo Kaune Okupacijos muziejaus iniciatyvos, be skulptoriaus Gedimino Karaliaus studijos pastangų. Turime padėkoti esamiems ir būsimiems rėmėjams – Vilniaus dailės akademijai, Lietuvos dailininkų sąjungai, Krašto apsaugos ministerijai, "Į laisvę" fondo Lietuvos filialo Vilniaus skyriui, kunigui Alfonsui Svarinskui, kitiems aukotojams.

Dėkingi Seimo darbuotojams už supratimą ir patalpas.

Arimantas DRAGŪNEVIČIUS

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Primename: paštas prenumeratą priima tik iki 15 d.

Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:

1 mėn. - 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt.

Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas – 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

Asta BAGDONAVIČIENĖ

Lietuvos žemė ir ne kapinėse šventa

Kol mes, pokario metų vaikai, esame gyvi, Lietuvos partizanai yra mūsų gyvenimo dalis.

Jau prabėgo beveik 60 metų, kai Lietuvos žmonės būrėsi į ginkluotąją pasipriešinimo sovietų okupacijai kovą. Dzūkijoje kovotojai susijungė į Dainavos apygardą ir prisiekė: okupantui nevergausime. Noriu papasakoti apie Dainavos apyg. Šarūno rinkt. Mindaugo būrio mūšį, kuris įvyko 1948 m. vasario 11-ąją. Būriui vadovavo Bronius Šalaševičius-Žilvitis, g. 1916 m. Lazdijų r., Maišymų k.

Prisiminkime anas 1948-ųjų dienas.

Naujosios Kirsnos kaimas. Jame draugiškai sugyveno senbuviai ir naujakuriai. Pastarieji – 1918-1920 metų Lietuvos savanoriai. Vienoje šio kaimo sodyboje, turėjusioje „Dunojaus“ slapyvardį, gyveno darbšti Juozo Karausko šeima. Šiandien tos gražios sodybos jau nėra, o ją čia primena tik pašventintas koplytstulpis. Šioje vietoje 1948 02 11 vyko arši partizanų kova su Lazdijų VKMGB 562 asb. I kuopos čekistų grupės nariais ir sribais.

Juozas Karauskas turėjo gausią šeimą. Savo vaikus norėjo išleisti į gyvenimą. Jo sūnus Gediminas Karauskas prisimena: „Prasidėjus sovietų okupacijai kaimo vyrai buvo gaudomi į kariuomenę. Dauguma slapstėsi, nes nenorėjo tarnauti okupantams. Prasidėjo ginkluotasis pasipriešinimas. Lietuvoje buvo steigiami sribų būriai, kurie uoliai tarnavo sovietams. Partizanai priešinosi okupacinei kariuomenei ir sribams, rengdavo užpuolimus, tačiau okupantų ir sribų

būriai būdavo papildomi būtinosios tarnybos kariais. Atsirado išdavikų.

Po Kalniškės mūšio (1945 05 16), kuris baigėsi partizanų pergale, buvo dar labiau stiprinami NKVD būriai, o partizaninio pasipriešinimo vadai perėjo prie naujos karinės taktikos: pasidalijo į mažesnius būrelius, nes taip buvo saugiau.

Žilvičio būrys apsisotojo mūsų sodyboje ir čia laikėsi daugiau kaip trejus metus. Būrio gretos didėjo. Tėvas buvo partizanų ryšininkas, o mama ir teta gamino jiems maistą, skalbė drabužius. Prisidėjo ir artimiausi kaimynai. Visa tai nužvelgė išdaviko akis...

1948 m. vasario 11-ąją mūsų sodybą apsupo sribai ir kareiviai. Tėvas įėjęs į namus suriko, kad sodybą supa. Žilvitis stovėjo tvirtelyje ir visa tai matė. Partizanai sukilo. Kai enkavėdistas atidarė ūkinio pastato duris, Žilvitis šovė. Prasidėjo susirėmimas. Baisus mūšis truko dvi, o gal tris valandas. Uždegė ūkinį pastatą. Visi slėpėmės kur kas: lindome po krosnimi, gulėme ant žemės. Pradėjo kristi granatos. Viena pateko ant lovos, kur gulėjo mama, kita – į kibirą, trečia – į trobos kampą. Tėvas suriko: „Sudie, sūneliai!“ Į trobą įlėkė sribas Tulickas rėkdamas, kad jei yra gyvų – visus sušaudys. Sužeidė brolių.

Kiemas skendėjo dūmuose, visur tvyrojo parako kvapas. Sribai mušė mamą, o tėvas gulėjo ant slenksčio negyvas... Suvarė kaimynus su pakinkytais vežimais, kad jie išvežtų žuvusių partizanų kūnus. Vienas okupantas pastvėrė brolių už sužeistos ran-

kos ir tempdamas leido kontrolinius šūvius į išguldytų partizanų galvas. Vienas jų dar buvo gyvas, nes virpėjo atkritusi ranka. Smogikas priėjo ir jį pribagė. Žuvusiuosius sukrovė į vežimus. Kaimynai prašė, kad paliktų mūsų tėvo kūną. Pasigirdo riksmas: Juozas Karauskas baisėnis už visus kitus „banditus“... Kūnus išvežė į Lazdijus ir numetė mieste, ant gatvės grindinio. Kur vėliau buvo užkasti jų kūnai, niekas nežino. Mama 10 m. kalėjo Karagandos lageriuose. O mes, vaikai, likome vieni, kaip stovim – be namų ir tėvų.”

Citata iš Partizanų karo kronikos, kurios autorius A.Rupainis: „1945 02 09 J.Paleckis, M.Gedvilas ir A.Sniečkus LSSR vyriausybės vardu paskelbė amnestiją partizanams, kurie pasiduos sovietų valdžiai, ir paskelbė, kad nepasidavusiųjų „laukia niekiniga mirtis, jų artimųjų – tėvų, motinų, žmonių, brolių, seserų – amžina gėda.“ „Amnestija“ buvo pakartota 1945 05 31.”

Mažai kas patikėjo šia „amnestija“, o kai kurie patikėjusieji pateko į sovietų armiją, kiti – į lagerius.

Naujosios Kirsnos kaime tą atmintiną 1948-ųjų vasario 11 dieną žuvo šie partizanai: Vincas Bartuška-Vaidotas, Juozas Jančiulis-Rytas, Vincas Busilas-Ramunis, Stasys Keršulis-Švyturys, Juozas Zdanavičius-Trispalvis, Juozas Karauskas – sodybos „Dunojus“ šeimininkas, ryšininkas.

Tegu būna lengva Lietuvos žemelė gynusiems jos garbę ir žuvusiems. Lietuvos žemė net ir ne kapinėse yra šventa.

Asmenų, 1941 m. birželio 25 d. nužudytų Rainiuose, sąrašas

LGGRTC gen. direktorės įsakymu
2003 02 19 Nr.IV-29 jiems pripažintas
laisvės kovų dalyvio statusas po mirties

1. **Juozas Bumblys**, gyv. Lygių k., Platelių valsč., Kretingos aps. Suimtas 1941 01 10 už Sovietų sąjungos šmeižimą. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.
2. **Stasys Daknevičius**, g. 1904 m., gyv. Vaitelių k., Gargždų valsč., Kretingos aps. Suimtas 1941 01 12. Pavasarininkų organizacijos narys, vėliau – šaulių būrio vadas, turėjo puskarininkio laipsnį, palaikė ryšį su kitais tos apylinkės darbuotojais. Statusas – kaip pagrindinės organizacijos nariui.

3. **Antanas Dibisteris**, g. 1904 m., gyv. Kartenoje, Kretingos aps. Suimtas 1940 07 13. Buvo šaulių ir jaunlietuvių vadu. Kaltintas kaip kontrrevoliucionierius. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

4. **Kazys Galdikas**. Suimtas 1941 m. kovo mėn. Apkaltintas padėjimu pereiti sieną. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

5. **Ignas Gelžinis**. Suimtas 1940 07 13 kaip kontrrevoliucionierius. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

6. **Adolfas Jagminas**, g. 1911 m., gyv. Telšiuose. Suimtas 1941 01 11. Dalyvavo antibolševikinėje veikloje. Kratos metu rastas didžiausias įrodymas - Vilniaus albumas. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

7. **Povilas Kardelis**, gyv. Raudiškės k., Kretingos valsč. ir aps. Suimtas 1941 m. sausio mėn. už tai, kad nėjo balsuoti. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

8. **Bronius Križinauskas**, g. 1922 m., gyv. Plungėje. Suimtas 1941 03 05. Skautų organizacijos narys. Aktyviai dalyvavo antibolševikinėje veikloje. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

9. **Vaclovas Pabarčius**, g. 1903 m., gyv. Kalvarijoje. Suimtas 1941 01 12. Šaulių būrio vadas. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

10. **Vladas Petronaitis**, g. 1888 m., gyv. Kretingoje. Suimtas 1941 07 12. Šaulių rinkt. valdybos ir atsargos karininkų sąjungos pirmininkas. Įskųstas vietinių žydų. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

11. **Adomas Rakas**, g. 1923 m. Statusas – kaip pagrindinės organizacijos nariui.

12. **Zenonas Šakenis**, gyv. Plungėje. Suimtas 1941 m. kovo mėn. Statusas – kaip pagrindinės organizacijos nariui.

13. **Edmundas Šalčius**, gyv. Palangoje. Jaunosios Lietuvos Palangos sk. vadas. Šaulių sąjungos narys. Suimtas 1940 07 13 kaip kontrrevoliucionierius. Statusas – kaip asmeniui, dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

14. **Česlovas Šalkauskas**, g. 1894 m., gyv. Naujūkių k., Luokės valsč., Telšių aps. Palaikė ryšius su partizanais. Įtariamas laikęs ginklus. Statusas – kaip pagrindinės organizacijos nariui.

Primenime: LR valstybės paramos žuvusių pasipriešinimo 1940-1990 m. okupacijoms dalyvių šeimoms įstatymas (1998 10 06 Nr.VIII-871) nustato: laisvės kovų dalyvių, žuvusių suėmimo metu, nužudytų ar mirusių tardymo metu iki teismo, šeimų nariams išmokėti vienkartinę pašalpą. Išmokos mokamos iki 2003 12 31. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

Komisijos pirmininkas E.R.STANCIKAS

Laisvę reikia branginti

Liepos 6 d., kai Vilniuje skambėjo linksmos dainos, tolimam užkampy, Grūžmiškio pakraštyje, Pasvalio r., buvo pašventintas dar vienas kryžius šioje vietoje žuvusiam partizanui Jonui Levanui. Prieš 57 metus jį iš pasalų sušaudė sribai.

Rytą kaimynai pamatė tik kraujo klaną ir ištaškytas smegenis. Jis jau buvo išvežtas į Vaiškus ir numestas ant grindinio. Paskui jį kažkur užkasė.

Prie paminklinio kryžiaus kalbėjo Joniškėlio klebonas V.Cukaras. Jis ragino jaunimą gausiau dalyvauti tokiuose renginiuose, kad daugiau sužinotų apie praeitį, apie žiaurios sovietų okupacijos metus, kai už Tėvynę krito daugybė jaunų žmonių, nes nenorėjo vergauti okupantams. Šaulių būrio vadas, atsivežęs visą jaunų šaulių kuopą, ragino juos sekti šių didvyrių pavyzdžiu ir mylėti Tėvynę. Po to mišku nuskambėjo trys galingos šūvių salvės.

Džiugu, kad nors ir po 57 metų, bet šis paminklinis akmuo pastatytas. Po visą Lietuvą pastatyti žuvusiems paminklai tegul primena, jog už laisvę reikia kovoti, ją saugoti bei branginti.

Ona DOBKEVIČIENĖ

Nepamiršę praeities

Kasmet, pirmą šeštadienį po birželio 14-osios - Gedulo ir vilties dienos, Rumšiškėse vyksta tradicinis buvusių politinių kalinių, kalėjusių Kolyroje, suvažiavimas.

Atvykstame su savo šeimomis – vaikais ir vaikiaičiais. Deja, mūsų bendražygių gretos vis retėja... Šiomet susitikome jau 15-ą kartą. 11 val. Kultūros rūmų salėje prasidėjo posėdis. Dr. Mindaugas Bloznelis kalbėjo apie kankinę Adelę Dirsytę ir jo pastangomis išleistą maldaknygę. Valdybos pirm. Algirdas Čiurlys apžvelgė valdybos veiklą. Po to kalbėjo suvažiavimo dalyviai, deklamavo savo kūrybos eilėraščius. Padainavome keletą dainų. 13 val. išvykome į koplyčią išklausti šv. Mišių ir prie paminklinio kryžiaus pasimelsti už Amžinybėn išėjusius brolius ir seseris. Po šv. Mišių iš koplyčios išėjome kupini dvasios stiprybės, lyg viena didelė šeima, sujungta nepalaužiama jėga, pasiryžimu nesuklupti šiandienos nužmogėjimo, klastos, melo, apgaulės kelyje.

Sugrįžę susėdome prie atsivežtų vaišių stalo. Tik laiko kalboms buvo per mažai...

Marija LAUGALIENĖ

Vyčio ir Algimanto apygardų kovų takais

Liepos 26 d. (šeštadienį) organizuojama išvyka "Vyčio ir Algimanto apygardų kovų takais".

Kelionės pradžia - 9 val. Panevėžyje, Nepriklausomybės a., prie LPKTS Panevėžio sk. būstinės. Numatoma aplankyti svarbiausias partizanų kautynių ir žūties vietas, paminklus, kapinaites.

Vyčio apygarda

Šalia Panevėžio, Vaišvilaičiuose - paminklas 5 žuvusiems Juozo Kučio-Finkos būrio partizanams; senosiose Krekenavos kapinaitėse - paminklas 22 žuvusiems partizanams; Pašilių miške - Eidmanavičiaus-Rupūžės būrio partizanų žūties vieta; Pašilaičių kapinės, kur pastatytas paminklas Januškevičiaus-Tėvo būrio partizanams, žuvusiems Papojaus miške; Raguvos miestelyje - paminklas partizanams; Putiliškių kapinėse - paminklas B.Krivickui-Vilniui ir M.Blinkevičiui-Nemunui.

Algimanto apygarda

Raguva-Troškūnai. Pirmoji lankoma vieta - paminklas A.Slučkai-Šarūnui. Vėliau - Troškūnai-Milaikiškiai-Vazdeliui: sudeginti kaimai Milaikiškiuose ir Vazdeliuose, paminklas žuvusiems gyventojams. Subačiaus stoties kapinėse - paminklas partizanams, buvusio skrebyno pastatas ir koplytstulpis 1948 m. ešelono tremtiniais. Kupiškio aikštėje - atminimo plokštė išniekintiems partizanams. Paminklas partizanams atminti. Šimonių miestelyje: stebuklingas Švč. Mergelės Marijos paveikslas, prie Priepado ežero susprogdinta Algimanto apyg. štabo būstinė. Šimonių giria - Dieninio ežeras - Šarūno rinktinės žūties vieta. Dieninio ežeras-Andrioniškis - Šiaurės Rytų srities štabo sunaikinimo vieta.

Kelionės pabaiga Anykščiuose apie 20 val.

Kelionė tremtiniais!

Rugsėjo 13-16 d. kviečiame keliauti į Čenstochovą ir karalių miestą - Krokuvą.

1 diena: 7 val. Iš Vilniaus vyksime į Varšuvą (ekskursija po senamiestį, Karališkieji rūmai, turgaus aikštė, XIV a. gynybinė siena, karališkasis parkas). Po to - į Čenstochovą (ekskursija po XV-XVIII a. vienuolyno kompleksą. Nakvynė vienuolyne).

2 diena: Po rytinių mišių vyksime į Krokuvą (ekskursija po karalių rezidenciją - Vavelį ir Karališkąjį kelią, senamiestį. Pramogos vandens atrakcionų parke. Nakvynė viešbutyje).

3 diena: Vyksime į Veličkų druskų kasyklą (lankysime iki 150 m gylio šachtose įkurtas koplyčias ir požeminius ežerus), Karpatų kalnų kurortą - Zakopanę (keltuvu kelsimės į kalnų viršūnes, vaikščiosime kalnų takais, aplankysime etnografinį muziejų). Vakare vyksime į Lietuvą. Nakvynė autobuse.

4 diena: Vakare grįžtame į Vilnių.

Kelionės kaina - 245 Lt. Papildomai kainuos: sveikatos draudimas - 10 Lt ir bilietai į mokamus objektus (apie 70 zlotų).

Turizmo agentūra "Titano vartai", A.Jakšto g. 9-14, Vilnius. Tel./faksas (8-5) 2122344, 2127575; mob. (8-686) 10113 arba Kaune, Laisvės al. 39, I kab. Tel. (8-37) 435343, (8-611) 23802.

Kasmetinis tradicinis sąskrydis "Laisvės ugnis - ateities kartoms"

Ariogaloje 2003 08 02

Programa:

9.30-10.30 val. atvykimas į Ariogalą. Gėlių padėjimas kapinėse.

10.45-11.30 val. šv. Mišios Ariogalos bažnyčioje.

11.30 val. eitynės į Dubysos slėnį.

12.30 val. sąskrydžio atidarymas.

Nuo 13.30 val. dainos, poezija ir prisiminimai. Konkursai, žaidimai. Kariuomenės, oreivių pasirodymai.

Kviečiami buvusių tremtinių chorai, ansambliai ar jų grupės; berniukų, jaunuolių, vyrų chorai, ansambliai ar jų grupės; pučiamųjų orkestrai, kaimiškos muzikos kapelos bei pavieniai atlikėjai; etnografiniai ansambliai; šauliai, skautai, vytautiečiai, maironiečiai, kudirkaičiai ir kt. bei jų meno kolektyvai.

Apie galimybę atvykti ir koncertuoti iki liepos 27 d. praneškite tel./faksu (8-428) 53650 arba el. paštu vdanute@sala.lt

Norintys galės įsikurti Dubysos slėnyje iš vakaro.

Jungtinis repertuaras: V.Kudirkos "Tautiška giesmė", J.Naujalis ir Maironio "Lietuva brangi", T.Leiburo ir J.Strielkūno "Giminių daina".

Autobusai ir lengvieji automobiliai bus statomi mokamoje aikštelėje, kitoje Dubysos upės pusėje. Įvažiavimas nuo automagistralės pusės. Dalyviai ir svečiai išlaipinami Taurupio, Rudzinsko gatvėse.

Filmuoti ir fotografuoti arčiau kaip 55 metrai nuo centrinės tribūnos bus leidžiama tik su organizatorių leidimais. Dėl leidimų skambinti tel. (8-685) 36590 Danutei.

Prekiauti leidžiama tik sąskrydžio rėmėjams.

LPKTS Klaipėdos sk. narių dėmesiui!

Registruojami norintieji vykti į tradicinį sąskrydį "Laisvės ugnis - ateities kartoms", vyksiantį rugpjūčio 2 d. Ariogaloje. Registruotis iki liepos 29 d. LPKTS Klaipėdos sk. būstinėje, Liepų g. 3, pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - 14-17 val.

Atsiliepkite

Ieškau vaikystės draugų - 1941 m. Altajaus kr. Kutašo gyv. tremtinių: Vytauto DAUKAŅTO, Virgijaus POCIAUS, Valdo DAUKŠOS.

Skambinti Vytautui VALEŠKEVIČIUI tel. (8-37) 350530 arba rašyti adresu: Draugystės g. 4-10, Kaunas LT-3031.

Kviečiame

LPKTS Jaunimo komitetas kviečia LPKTS jaunąją kartą aktyviai dalyvauti liepos 26 d. organizuojamoje išvykoje "Vyčio ir Algimanto apygardų kovų takais".

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Bronė Daugirdienė 1922-2003

Gimė Varėnoje, gausioje ūkininko šeimoje. Ištekėjusi persikėlė į Geidukonių k. Vyra Vincą už antisovietinę veiklą suėmė 1944 m., nuteisė 10 m. Bronės vieniemyje, dviejose slėptuvėse, laikėsi J. Jakubavičiaus-Rugio, V. Voverio-Žaibo ir F. Daugirdo-Šarūno būrių partizanai, tarp jų ir jos broliai. Daug kartų buvo kalinta ir tardyta. 1954 m. su šeima išvažiavo į Akmolinską, pas savo vyrą. Po dvejų metų visa šeima grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Rūdiškėse. Atgimimo metais aktyviai dalyvavo Sąjūdžio veikloje.

Palaidota Rūdiškių kapinėse, šalia vyro.

Nuoširdžiai užjaučiame velionės vaikus ir vaikaitius.

LPKTS Varėnos skyrius

Albina Kriaučiūnaitė-Vilimaitienė 1925-2003

Gyveno Pentiškių k., Griškabūdžio valsč., Šakių aps. 1949 04 12 ištremta į Irkutsko sr. su tik gimusiu sūneliu, po pusės metų leido persikelti pas vyrą - į Irkutsko sr., Ehirit-Bulogatsko r., Ust Ordos miestelį. Tremtyje gimė dukrelė. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Apigyveno savo namuose.

Palaidota Griškabūdžio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vaikus ir artimuosius.

LPKTB Šakių skyrius

Anastazija Pilkonytė-Dumbliauskienė 1933-2003

Gimė Alytaus aps., Alovės valsč., Gičlaukio k., ūkininkų šeimoje. 1947 12 19 Pilkonių šeima ištremta į Tiumenės sr., Baikalo r. Brolis Juozas žuvo partizanaudamas 1948 m. Tremtyje Anastazija ištekėjo už buvusio partizano politinio kalinio. Į Lietuvą grįžo 1998 m.

Palaidota šalia savo vyro, Miroslavo kapinėse, Alytaus r.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTB Alytaus skyrius

Viktorija Červinskaitė 1913-2003

Gimė Kauno r., Vilkijos valsč., Jaučankių k. 1948 05 22 ištremta su seserimi ir tėvais į Igarką. Į Lietuvą grįžo 1958 m.

Palaidota Vilkijos kapinėse.

LPKTS Vilkijos skyrius

Justinas Lukšas 1921-2003

Gimė Skuodo r., Paluknės k. Lietuvos šaulių sąjungos narys nuo 1938 02 16. 1944 m. suimtas ir nuteistas 10 m. Išvežtas į lagerį netoli Medvežogorsko (Karelija) "Belomor" kanalo statyti. Atstačius kanalą Kremlius statytojams paskelbė amnestiją. Tačiau grįžęs į Lietuvą vėl suimtas ir nuteistas 10 m. kalėti ir 5 m. tremties. Išvežtas į Komiją (fhta, Vorkuta 1947 06 17 - 1955 07 22).

Paleistas iš kalėjimo gyveno tremtyje - Irkutsko sr., Šelechovo r. 1959 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno Kaune.

Leonas Kačka 1907-2003

Gimė Ignalinos r., Daugeliškio sen., Kazimieravo k. 1947 m. nuteistas 10 m. Kalėjo Vorkutos lageryje. 1955 m. grįžo į Lietuvą ir apsigyveno gimtajame Kazimieravo k. Dirbo kalviu. 1967 m. išėjo į pensiją.

Palaidotas Gervelių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Ignalinos skyrius

